

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

Habilitační práce

Oponent

**Pracoviště oponenta,
instituce**

MUDr. Zita Chovancová, Ph.D.

Vybrané klinické a laboratorní aspekty nemaligních poruch tvorby protilátek v dospělém věku

Doc. MUDr. Daniela Kantárová, PhD., MPH

Martinské centrum imunologie, s.r.o.

Mudroňova 12

036 01 Martin

Predložená habilitačná práca má po formálnej stránke 88 strán, 16 strán z toho patrí zoznamu literatúry s 238 citáciami, čo považujem za úctyhodný počet. Po zozname citácií nasleduje príloha 9 s vlastnými prácami. Všetky boli uverejnené v kvalitných časopisoch s IF od 2,8 po 6,7.

Charakter uvádzaných vlastných výsledkov svojej práce je svojský, ešte som sa s ním nestretla, ale sa mi veľmi páči, lebo postupne prepája časť teoretickú s komentárom k jednotlivým údajom a uvedením vlastných výsledkov, ktoré v danej oblasti sami dosiahli, čím posudzovateľ môže ľahšie konfrontovať dosiahnuté vlastné výsledky s poznatkami uvádzanými v literatúre.

MUDr. Chovancová začína aktuálnymi poznatkami o B-lymfocytoch a to v celej komplexnosti súčasných poznatkov o nich. Nezabudla napr. opísať aj novoobjavenú skupinu regulačných B-lymfocytov. V ďalšej kapitole sa podrobne zaoberá tvorbou protilátok a charakteristikou jednotlivých tried imunoglobulínov. Tu sa podrobnejšie zastavila pri IgE, kde poukázala na skutočnosť, že zvýšené hladiny IgE je nielen odrazom atopických chorôb, ale aj imunodeficientných stavov, ktoré aj uvádza; navyše tejto problematike venovala prehľadný článok. Pri štúdiu expresie IgD zistili, že jedni B-lymfocyty exprimovali v svojich membránach IgD a iné nie, avšak po ich aktivácii sa oba typy diferencovali do pamäťových lymfocytov. Autori rozoberajú ich možné funkcie a zverejnili ich opäť v karentovanom časopise. V ďalšej

práci sa venuje IgG4, kde poukazuje na súvislosť medzi jeho vysokými hladinami a rôznymi chorobami, najmä nádorovými. Opäť z tejto oblasti publikovala prehľadnú prácu. Bežnej variabilnej imunodeficiencii venovala 7. kapitolu, ktorá je veľmi podrobne rozpracovaná. V tejto časti prispela autorka s kolektívom originálnym nálezom významu MBL na jej vývoj. Originálne sú aj nálezy účasti neutrofilov v patogenéze choroby. Výsledky boli opäť publikované v karentovanom časopise.

Celá práca predstavuje náročný text, napriek tomu je napísaná zrozumiteľne a tak, aby aj menej fundovaný čitateľ sa nestratil v záplave v množstve známych i menej známych poznatkov.

Pripomienky k textu:

s. 21: Langerhansove bunky ste zaradili medzi dendritové bunky. V ostatnej dobe sa však zistilo, že predstavujú samostatnú líniu, pochádzajúc zo samostatných prekursorov v žltkovom vaku a následne vo fetálnej pečeni a zaraďujú sa skôr k makrofágovej línii i keď funkčne sa správajú ako konvenčné dendritové bunky.

s. 22 a inde: Správnejšie je používať lymfoidné orgány, lebo okrem lymfocytov sa tam nachádzajú aj iné bunky imunitného systému.

s. 22. Subpopulácií pomocných T-lymfocytov je viac, okrem tých, čo uvádzate poznáme ešte Th9 a Th22.

s. 44: Pri opise funkcie IgG4 autorka vynechala jeho úlohu pri alergénovej špecifickej imunoterapii.

s. 63 a inde: Občas v texte píšete, že protilátky sa nachádzajú v jeho/jej sére, čo je do istej miery nepresnosť, lebo jedinec má plazmu. Lepšie je potom používať výraz „v sére od pacienta“.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

- V slovenskej literatúre rozlišujeme prirodzenú a adaptívnu imunitu, čo je typické pre vertebráta. Pre bezstavovce používame pojem „vrodená“ imunita, ktorej mechanizmy sú viac či menej rovnaké ako pri prirodzenej imunite. Myslíte si že, by sme mali používať aj pri vertebrátach pojem „vrodená imunita“ namiesto „prirodzená imunita“?
- Na s. 48 uvádzate značný počet génov, ktorých mutácia môže vyvolať monogénovú CVID. Mutácia ktorého z nich je najčastejšou príčinou vývoja choroby? Predtým „favorizovaným“ bol *ICOS*. Zostáva stále na prvom mieste? (aj Vy ho uvádzate ako prvý v poradí).

Závěr

Habilitačná práca MUDr. Zity Chovancovej, Ph.D. „Vybrané klinické a laboratorní aspekty nemaligných poruch tvorby protilátek v dospelém věku“ spĺňa požiadavky štandardne kladené na habilitačné práce v odbore Lekárska imunológia.

Martin

Dne 25.10.2023